

TOGTEN DER ALEN;

DOOR

H. C. VAN HALL.

Men weet, dat de aal of paling bij afwisseling in zout en zoet water leeft, en dat daaruit verklaarbaar is de geweldige hoeveelheid dezer visschen, die van tijd tot tijd aan de zeesluizen in het Noorden van ons land gevangen wordt. Even als de zalm, begeeft hij zich 's winters naar zeeën, in het voorjaar weder naar de rivieren, maar deze togten worden niet door alle alen gedaan; want het schijnt ontwijfelbaar, dat velen het geheele jaar door in zoet water blijven. Noordsche, Fransche en Engelsche waarnemers hebben echter de jonge alen in het voorjaar in groote scharen in de monden der rivieren zien opklimmen, ook bij dag, wanneer de volwassene alen, gelijk bekend is, zich schuil houden.

Een merkwaardig voorbeeld van zoodanigen togt trok onlangs mijne aandacht, en ik rekende het niet onbelangrijk, dit aan de lezers van het Album mede te deelen. In het *Journal de la ferme* namelijk van JOIGNEAUX 1866, p. 343—344, deelt TESSIER het volgende mede:

Op 24, 25 en 26 April 1866 zag hij eene zeer groote schaar nog zeer jonge alen langs de stad Elboeuf trekken. De dikte van dit waterleger bedroeg ongeveer 20 centimeters, de breedte 4—5 meters, een aantal kilometers zich uitstrekkende langs den linkeroever der Seine. Het is niet na te gaan, hoeveel milliarden dezer vischjes den togt mede maakten; maar het zij genoeg te zeggen, dat, als men met de beide bijeengevoegde handen eene holte maakte, en deze in het water stak, men een honderdtal aaltjes ophaalde, lang 5—8 centimeters en 1—2 millimeters dik.

Daar, waar een klein water, *l'Oison* genaamd, zich in de rivier uitstort, scheidde zich een arm van het groote leger af en klom dit riviertje op. Dit water is eigentlijk niet veel meer dan een beek, die zeer onregelmatig is, dan eens zeer breed, dan weder tusschen zijne vernauwde oevers besloten, met snelheid stroomend over eene bed-

ding van kittelsteenen, soms maar weinige centimeters diep. Waar zulk eene verandering voorkwam, drong de menigte zich over elkander heen om den stroom opwaarts te komen, of kroop over de oevers om hare roeping te volgen. Waar het beletsel bijna onoverkomelijk was, werden de diertjes als door een soort van woede aangegrepen, rolden op elkander en vlochten zich in een digt weefsel in ronde ballen ineen. TESSIER zag zulke ophoopingën, groot als een vuist, en waarvan men het begin of het einde niet kon onderscheiden. Hij volgde die zijdelingsche kolonne het riviértje opwaarts tot aan een stuw (barrage), 50 centimeters hoog, op een afstand van 3 kilometers van de uitmonding in de Seine. Men zou denken, dat de togt hierdoor afgebroken werd; maar dit was geenzins het geval. Hij zelf, en eenige personen met hem, zagen de aaltjes overal tegen de loodrechte en gave wanden van de stuw opklimmen, en als zij door het over de stuw heen stroomend water teruggedreven werden, begonnen zij den togt weder met moed op nieuw. De eigenaar van de stuw heeft de aaltjes daar bij duizenden verzameld, om er zijne vijvers mede te bevolken; maar de levende massa was onuitputbaar. Een kilometer meer naar boven staat een door het water bewogen graanmolen, waarvan het bovenpand (het kanaal van instrooming) $1\frac{1}{2}$ meter hooger is dan de vloer, waarop het water uitstroomt. De aaltjes klommen overal tegen de wanden op en bereikten werkelijk het bovenste deel van het water. Verder heeft de schrijver dezen merkwaardigen togt niet vervolgd; maar het schijnt zeker, dat de alen zich vandaar hooger op verspreid hebben, en alle de bovengelegen wateren hebben helpen bevolken,

Al opklimmende verloor dit zonderling leger een gedeelte zijner volgelingen, meest door zich in de zijtakken der rivier te verspreiden, maar ook gedeeltelijk doordat er eenigen onderweg verloren gingen. De breedte van de opklimmende massa, welke bij Elboeuf 4—5 meters bedroeg, was acht- of tienmaal breeder in den mond der Seine, digt aan zee. Bij elke rivier of beek, die in de hoofdrievier uitliep, scheidden zich als het waré smallere linten van het hoofdleger af. In de rivier Bapaume, een weinig beneden Rouaan, was de toevloed der naar boven zwemmenden zoo groot, en de jonge alen hechtten zich zoo vast aan alle de palen der schotdeuren bij de fabrieken, dat men die deuren niet goed sluiten kon, als men niet vooraf de vischjes van de deurpalen had afgekrabbd.
